
České míchačky jako téma disertační práce? Proč ne

České míchačky jako téma disertační práce? Proč ne

24. 5. 2011, autor: Lucie Kettnerová, fotografie: archiv A. Guha, rubrika: Studenti
S Alexandrem Guhou jste se mohli potkat na Majálesu, Pavlači či Okultění. Někde zpíval, jinde hrál divadlo nebo třeba představoval fenomén českých míchaných nápojů. Tomuto tématu se mimochodem věnuje dlouhodobě, a to z odborného hlediska. Vybral si ho i jako téma pro svou disertační práci na katedře kulturologie FF UK.

Začněme nejprve vašimi mimoškolními aktivitami. Hrajete divadlo...

Náš divadelní spolek Ztracená existence vznikl na gymnáziu. Sešla se tam výborná parta lidí, a tak jsme se rozhodli pokračovat i po skončení školy. Nyní máme 4 autorská představení, s nimiž hostujeme v divadle Ypsilon. Vystupujeme i na různých festivalech s kratšími scénkami. Na Okultění jsme předvedli třeba sborovou recitaci nápojového lístku.

Na letošním Okultění jste ale vystupoval i v rámci netradičního hudebního uskupení Vagyny Dy Praga. Kapela dokonce vyhrála u návštěvníků možnost zahrát si na Majálesu.

Jedná se o čistě mužský sbor a k jeho názvu nás kdysi inspirovala kauza s Bohumilem Kulínským. Nikdo z nás sice neumí čistě zpívat, ale kapela ve složení 2 kytary, basa a bicí už hraje docela slušně. Děláme autorskou tvorbu a od každého stylu máme nějakou písničku.

Proč jste se při všech aktivitách, které máte, rozhodl ještě pokračovat v doktorském programu?

Chtěl jsem se dále věnovat tématu, které jsem zpracovával do bakalářské a pak diplomové práce. Taky už mám pocit, že jsem na katedře tak trochu zapustil kořeny, pomáhal jsem třeba s mimoškolními aktivitami, jako je právě Okultění.

Čemu se ve svém výzkumu vlastně věnujete?

Zajímal mě sociokulturní význam legálních psychoaktivních látek. Pro bakalářskou práci jsem zpracovával tabák, pro diplomovou alkohol. V rámci aplikované části diplomky jsem se rozhodl zmapovat dosud nezpracovanou oblast hospodského folkloru. Za minulého režimu tu neexistovala barová kultura, ale české kutilství to vynahradilo tím, že se z dostupných surovin vymýšlely neskutečné míchačky s poetickými názvy. Používal jsem metodu zúčastněného pozorování a vedl i terénní deník. Našel jsem asi 100 různých variant lidových koktejlů.

Jak dlouho jste sbíral potřebná data?

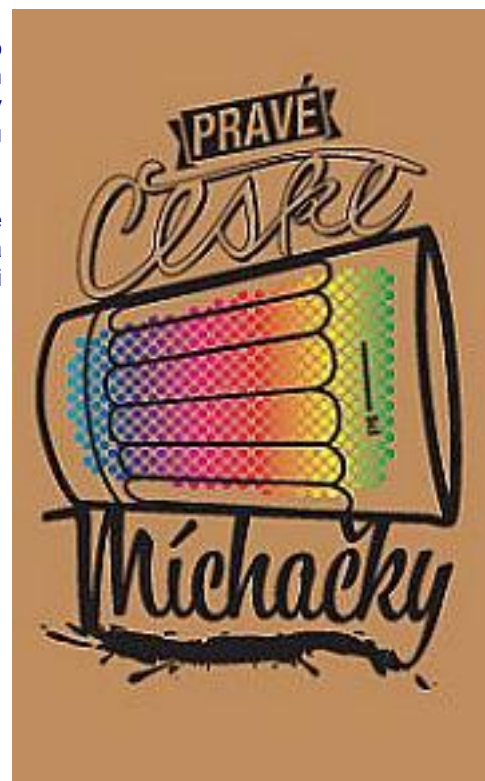
Asi rok a půl. Zpovídal jsem jak štamgasty, tak barmany zejména v Praze, kde je tento fenomén díky studentům z celé republiky velmi rozšířen.

Sledoval jste fenomén míchaček také z hlediska více generací konzumentů?

Čas je v mém výzkumu důležitý. Zpovídal jsem jak generaci mých rodičů, která s tímto mícháním nápojů začala, tak i své vrstevníky, a zkoumal jsem, nakolik tento fenomén přetrvává. Zjistil jsem, že tradice míchání pokračuje a částečně se i komercializuje, tedy že výrobci nápojů tyto směsi sami nabízejí. Ale to už se nejedná o tu původní lidovou tvorbu a tomu jsem se dál nevěnoval.

Co pohled z hlediska genderu?

Více míchají samozřejmě chlapi, jsou to s prominutím větší čuňata. Ale jsou i typické drinky pro ženy založené na likérech, které obsahují vaječný koňak nebo griotku. Třeba Mozek v krvi je vaječňák nalitý do griotky, ale pomalu, aby vytvořil potřebné zákruty. Čili takový nápoj má i své vysloveně výtvarné aspekty.

Jakým směrem budete postupovat v rámci disertační práce?

Chtěl bych propojit alkoholové rituály s těmi, které se vztahují ke kouření. Například proč se říká, že pokud si zapálíte cigaretu od svíčky, tak zemře námořník. Jiný rituál zas probíhá při otevření krabičky. Proč se první cigareta uloží obráceně a vykouří až nakonec?

Zmapovat bych chtěl také hospodské ludismy. Jako příklad bych uvedl hru Buffalo, kdy se lidé u stolu dohodnou, že se bude pít pouze levou rukou. V průběhu večera na to ale zapomínají, a když někdo vidí porušení tohoto pravidla, řekne Buffalo. Dotyčný pak musí vypít svůj nápoj na ex. Takové hry podporují konzumaci a tím i zábavu a soudržnost celé sociální skupiny. Ve hře Bolívie se zase losuje konzumace pomocí krabičky od sirek, která nahrazuje kostku. Pro všechny tyto hry je typické, že se používají pouze běžně dostupné rekvizity.

Zkoumáte situaci pouze v České republice, nebo provádíte i srovnání se zahraničím?

Na větší výzkum bych potřeboval grant, abych mohl někam vyjet. Oslovil jsem ale své spolužáky, kteří vyjeli do zahraničí v rámci programu Erasmus, aby mi zmonitorovali, co se v místních barech pije. Zjistil jsem, že na západ od nás míchačky tolik rozšířené nejsou, pouze v Německu je oblíba míchat pivo s limonádami. Naprosto opačná situace je ale třeba v Rusku, kde se vodka míchá dokonce s čistícími prostředky.

Když české míchačky prezentuje na různých studentských akcích, o co je největší zájem?

Řekl bych, že o ty ne zcela běžně dostupné nápoje. Třeba o Vítr z hor (zelená s Alpou) nebo Krámy Yettiho mámy (griotka s Alpou). Někteří borci vyzkoušeli i Psí hněv, což je vodka s tabaskem. Na Majálesu si dokonce pět lidí dalo Drátěnku, kde je smíchaný rum s octem, a tři z nich tvrdili, že jim to i chutnalo.

Alexandr Guha je absolventem oboru kulturologie FF UK, na [katedře](#) nyní působí druhým rokem jako interní doktorand. Pracuje jako dramaturg programu v hudební televizi Óčko.